Geldrop-Mierlo

Raadsvoorstel

Onderwerp
Omzetting gemeenschappelijke regeling Dienst Dommelvallei in bedrijfsvoeringsorganisatie

Beslispunten
1. Kennis te nemen van de ontwerp Gemeenschappelijke regeling
2. Geen zienswijze in te dienen

Inleiding
De gemeenschappelijke regeling Dienst Dommelvallei (DDV) is in 2014 vormgegeven als openbaar lichaam op basis van artikel 8 van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). Nu is er behoefte om tot herijking van de bestuurlijke en ambtelijke governance rondom DDV te komen. Dit naar aanleiding van het bestuurlijk en ambtelijk ongemak in de drie deelnemende gemeenten over de kwaliteit en kwantiteit van de dienstverlening vanuit de dienst. De omzetting van de DDV van openbaar lichaam naar een bedrijfsvoeringsorganisatie moet bijdragen aan versterking van de uitvoeringskracht van de DDV. Daarmee moet het samenwerkingsverband (weer) gaan voelen als 'van, voor en door' de gemeenten Geldrop-Mierlo, Nuenen en Son en Breugel. In de raadsinformatiebrief 2024-25 (mei 2024) is uw raad geïnformeerd over deze ontwikkeling.

De Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) is zowel van toepassing op een openbaar lichaam als een bedrijfsvoeringsorganisatie. Daarom kan via wijziging van de huidige regeling Gemeenschappelijke Regeling Dienst Dommelvallei de nieuwe vorm tot stand komen. Bijgaand ontwerp Gemeenschappelijke Regeling Bedrijfsvoeringsorganisatie Dienst Dommelvallei is hiervoor opgesteld.

Om te komen tot een gewijzigde c.q. nieuwe regeling moet een aantal formele stappen doorlopen worden. De DDV is een zogenaamde collegeregeling. Op grond van de Wgr ontvangt de raad van het college de ontwerpregeling en krijgt de raad de mogelijkheid hierover een zienswijze in te dienen bij het college. Daarom is bijgaand raadsvoorstel opgesteld.

Proces wijziging regeling van een gemeenschappelijke regeling
In de Wgr zijn bepalingen opgenomen over het proces om te komen tot een gewijzigde c.q. nieuwe regeling. Deze bepalingen zijn ook van toepassing als de nieuwe regeling een wijziging in governance beoogd, in dit geval van een openbaar lichaam naar een bedrijfsvoeringsorganisatie.

De GR Dienst Dommelvallei is een collegeregeling. Het proces ziet er daarom als volgt uit:

- Het college stelt de raad in de gelegenheid om een zienswijze in te dienen over de ontwerpregeling. Daarom is dit raadsvoorstel opgesteld. De raad dient de zienswijze in bij het college.
- Het college informeert het bestuur van de Dienst over de zienswijze van de raad.
- Op basis van de binnengekomen zienswijze overweegt het bestuur van de Dienst om de ontwerpregeling al dan niet aan te passen. De definitieve tekst van de regeling wordt vervolgens voor besluitvorming toegezonden aan de colleges en raden van de deelnemende gemeenten.
- De raad moet toestemming verlenen aan het college om de gewijzigde c.q. nieuwe regeling te treffen, waarna het college kan besluiten tot het treffen van de gewijzigde c.q. nieuwe regeling. Daarvoor zal te zijner tijd opnieuw een raadsvoorstel aan de raad ter besluitvorming worden voorgelegd. De raad kan de toestemming aan het college alleen onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang.
- Nadat de colleges van de deelnemende gemeenten hebben ingestemd, kan de gewijzigde regeling in werking treden. Daarvoor moet de regeling bekend gemaakt worden in het gemeenteblad van Geldrop-Mierlo, zijnde vestigingsplaats van de DDV.

Wat willen we bereiken

Het versterken van de bestuurlijke slagkracht op de DDV, doordat het bestuur DDV in positie is als eigenaar van de dienst en direct kan schakelen met de colleges in de drie gemeenten.

Argumenten

1.1 De vorm van bedrijfsvoeringsorganisatie is meer passend voor de DDV.

De Wgr biedt naast het openbaar lichaam sinds 2015 nog een mogelijkheid tot een vorm van rechtspersoonlijkheid: de bedrijfsvoeringsorganisatie. Deze vorm is door de wetgever in het leven geroepen juist voor samenwerking tussen gemeenten op uitvoerende en ondersteunende taken, teneinde de politiek-bestuurlijke drukte op dergelijke taakuitvoering te kunnen verminderen. Een bedrijfsuitvoeringsorganisatie is net als een openbaar lichaam een rechtspersoon.

Het voornaamste verschil tussen een openbaar lichaam en een bedrijfsvoeringsorganisatie betreft het geleed bestuur versus ongeleed bestuur. Een geleed bestuur bestaat uit een Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur (zoals nu). Een ongeleed bestuur kent één bestuur, in dit geval het Bestuur van de DDV (toekomst). De keuze voor bedrijfsvoeringsorganisatie zorgt ervoor dat de bestuurlijke slagkracht op DDV wordt versterkt, doordat het bestuur van de DDV in positie is als eigenaar van de DDV en direct kan schakelen met colleges van de drie deelnemende gemeenten (in de rol van opdrachtgever). De nieuwe structuur moet

inzicht en grip op essentiële onderdelen van de gemeentelijke taakuitvoering, die binnen de DDV zijn belegd, versterken.

De DDV houdt zich voornamelijk bezig met uitvoerende en ondersteunende werkzaamheden. Daarbij past de vorm van bedrijfsvoeringsorganisatie. Ten tijde van de oprichting van de DDV bestond deze vorm nog niet.

1.2 De ontwerpregeling voorziet niet in het overdragen van bevoegdheden aan het bestuur van de DDV.
Het college draagt geen bevoegdheden over aan het bestuur van de DDV. Voor de uitvoering van de taken en werkzaamheden wordt bij separaat besluit door het college mandaat, volmacht en/of machtiging verleend aan het bestuur van DDV. Dit wordt te zijner tijd geregeld als de nieuwe regeling in werking treedt.

1.3 De ontwerpregeling sluit op het wettelijk kader.
De ontwerpregeling sluit aan op de Wgr die per 1 juli 2022 is gewijzigd. Deze wijziging beoogde onder meer dat gemeenteraden meer invloed krijgen op de besluitvorming van GR en een betere invulling kunnen geven aan hun controlerende taak. De regeling Gemeenschappelijke Regeling Dienst Dommelvallei (huidige regeling) was nog niet aangepast naar aanleiding van deze wetswijziging.

1.4 Inwerkingtreding van de definitieve regeling per 1 april 2025.
In artikel 34 is opgenomen dat de nieuwe regeling met ingang van 1 april 2025 in werking treedt. Gelet op het besluitvormingsproces, is inwerkingtreding per 1 januari 2025 niet haalbaar.

Kanttekeningen

1.1 Ter informatie is het bedrijfsplan Dienst Dommelvallei 2.0 toegevoegd.
Het bedrijfsplan gaat in op de doorontwikkeling van de DDV, in haar missie, visie en kernwaarden, in de dagelijkse dienstverlening naar de drie gemeenten toe en in haar sturing en organisatie vorm. Hierin kunt u lezen in welke richting de DDV zich zal doorontwikkelen. De nieuwe regeling moet hiervoor de basis bieden.

Wat gaan we daarvoor doen

Randvoorwaarden
Ook de raden van de gemeenten Nuenen en Son en Breugel worden in de gelegenheid gesteld om een zienswijze in te dienen.

Planning

- 09-10-2024 Raadsbijeenkomst over de brief van de Rekenkamer over het verzoek van de raad over aanvullend onderzoek bij de Dienst Dommelvallei vanuit het perspectief gemeente Geldrop-Mierlo.
- 25-11-2024 commissie algemene zaken
- 09-12-2024 raadsvergadering
- 18-11-2024 informeren DDV
- Bespreking zienswijzen in AB DDV en vaststellen definitieve regeling
- Vrijgave definitieve regeling voor besluitvorming
- Besluitvorming in college (instemmen met treffen definitieve regeling onder voorbehoud van goedkeuring raad)
- Besluitvorming in raad (college toestemming geven om definitieve regeling te treffen)
- Bekendmaking definitieve regeling
- Inwerkingtreding definitieve regeling

Communicatie
Communicatie over het wijzigen van de regeling DDV loopt via de DDV.

Wat mag het kosten
Aan het wijzigen van de regeling DDV zijn geen kosten verbonden.

De nieuwe governance beoogt een andere manier van samenwerken en een doorontwikkeling van de DDV. Aangezien het beeld is dat de DDV in de voorbije jaren is uitgehold in kwantiteit en kwaliteit door onder andere achterblijvende formatieve groei, volumetoename en achterblijvende ICT-uitgaven, dient er waarschijnlijk nog een 'inhaalslag' plaats te vinden om aan de verwachtingen te kunnen voldoen. Of dit betekent dat de gemeentelijke bijdragen aan de DDV verhoogd moeten worden, wordt inzichtelijk gemaakt in aanloop naar de 1e begrotingswijziging 2025 DDV en de begroting 2026 DDV. Vervolgens is het aan de gemeentebesturen om keuzes te maken om al dan niet te investeren in de DDV, mede in het perspectief van hun financiële situatie

Evaluatie
In de regeling DDV is opgenomen (artikel 16 lid 2) dat elk 3e jaar van de collegeperiode het bestuur DDV de doeltreffendheid en doelmatigheid van de organisatiestructuur en dienstverlening aan de deelnemers evalueert.

Daarnaast is opgenomen (artikel 32) dat minimaal één keer per 4 jaar een evaluatie van de regeling plaatsvindt.

Bijlagen:
Onderdeel van besluit:

1. Raadsbesluit Omzetting Dienst Dommelvallei in bedrijfsvoeringsorganisatie
2. Ontwerpregeling Gemeenschappelijke regeling bedrijfsvoeringsorganisatie Dienst Dommelvallei

Achtergrondinformatie:

3. Bedrijfsplan DDV

Geldrop, 1 oktober 2024

N.J.H. Scheltens
secretaris

J.C.J. van Bree
burgemeester